

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 193/18

Luxemburg, 12 december 2018

Conclusie van de advocaat-generaal in zaak C-476/17
Pelham GmbH, Moses Pelham, Martin Haas / Ralf Hütter, Florian Schneider-
Esleben

Advocaat-generaal Szpunar stelt het Hof voor te oordelen dat *sampling* een inbreuk vormt op de rechten van de producent van een fonogram als er zonder diens toestemming gebruik van wordt gemaakt

Ralf Hütter en Florian Schneider-Esleben zijn leden van de band Kraftwerk, die in 1977 een fonogram uitbracht met daarop het werk „Metall auf Metall”. Pelham GmbH, een vennootschap naar Duits recht, is producent van een fonogram met het werk „Nur mir”. Hütter en Schneider-Esleben stellen dat Pelham, Moses Pelham en Martin Haas met behulp van *sampling*¹ ongeveer twee seconden van een ritmische sequens van „Metall auf Metall” hebben gekopieerd en deze met minieme wijzigingen en op een herkenbare manier in een doorlopende herhaling onder het nummer „Nur mir” hebben gezet. Volgens Hütter en Schneider-Esleben wordt zo inbreuk gemaakt op het naburige recht waarvan zij als producenten van het betrokken fonogram houder zijn, en dus hebben zij met name verzocht om staking van de inbreuk, toekenning van schadevergoeding en afgifte van de fonogrammen met het oog op vernietiging ervan.

In die omstandigheden heeft het Bundesgerichtshof (hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken, Duitsland), waarbij de zaak aanhangig is, het Hof een aantal prejudiciële vragen gesteld over de uitlegging van het Unierecht op het gebied van het auteursrecht en de naburige rechten² alsook op het gebied van de grondrechten.

In zijn conclusie van vandaag zet advocaat-generaal Maciej Szpunar ten eerste uiteen dat een fonogram een vastlegging van geluiden is die niet wordt beschermd vanwege de compositie van die geluiden, maar vanwege de vastlegging ervan. Een fonogram wordt dus beschermd als een ondeelbaar geheel. Een auteur kan zich niet het monopolie toe-eigenen op een geluid of een woord enkel omdat dit in zijn werk is opgenomen. Zodra een geluid of een woord wordt vastgelegd, vormt het evenwel een fonogram dat onder de bescherming valt van het met het auteursrecht verwante naburige recht. De reproductie van een dergelijke vastlegging valt daarmee onder het uitsluitende recht van de fonogramproducent. De advocaat-generaal benadrukt in dat verband dat die producent het fonogram immers op andere manieren kan exploiteren dan door de verkoop van exemplaren ervan, met name door *sampling* toe te staan en daar inkomsten uit te genereren. Het feit dat het recht van deze producent op zijn fonogrammen zijn financiële investeringen beoogt te beschermen, belet dus niet dat dit recht ook van toepassing is op gebruiksvormen zoals *sampling*. Verder is het recht op bescherming van het fonogram volgens de advocaat-generaal een recht dat los van de bescherming van een eventueel op het fonogram vastgelegd werk bestaat en wordt uitgeoefend. De omvang van de bescherming van het fonogram is bijgevolg niet afhankelijk van de omvang van de bescherming van het werk dat dit fonogram eventueel bevat. Uit dat alles leidt advocaat-generaal Szpunar af dat **inbreuk wordt gemaakt op het uitsluitende recht van een fonogramproducent om de reproductie van zijn fonogram al dan niet toe te staan wanneer**

¹ *Sampling* is een techniek waarbij met behulp van elektronische apparatuur fragmenten van een fonogram worden overgenomen en worden gebruikt in een nieuwe compositie op een ander fonogram.

² Richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij (PB 2001, L 167, blz. 10) en richtlijn 2006/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde naburige rechten op het gebied van intellectuele eigendom (PB 2006, L 376, blz. 28).

zonder zijn toestemming een fragment van zijn fonogram wordt overgenomen en gebruikt op een ander fonogram (*sampling*).

Ten tweede onderstreept de advocaat-generaal met betrekking tot de vraag of **een fonogram waarop fragmenten van een ander fonogram zijn overgenomen (*samples*)** een kopie vormt, dat een kopie volgens richtlijn 2006/115 alle of een substantieel deel van de geluiden van een beschermd fonogram bevat en tot doel heeft de plaats in te nemen van de legale exemplaren ervan. Aangezien *sampling* niet tot doel heeft een fonogram te produceren dat de plaats inneemt van het originele fonogram, met overname van alle of een substantieel deel van de geluiden van het origineel, concludeert advocaat-generaal Szpunar dat een dergelijk fonogram **geen kopie is van het originele fonogram**.

Ten derde is de advocaat-generaal van mening dat **richtlijn 2001/29 zich verzet tegen een nationale bepaling zoals die welke in geding is, op grond waarvan een zelfstandig werk mag worden gecreëerd met vrij gebruik van een ander werk zonder dat toestemming van de auteur van dit laatste nodig is, aangezien een dergelijke bepaling verdergaat dan de bij die richtlijn vastgestelde beperkingen en restricties op de uitsluitende rechten**. Hoewel de uitsluitende rechten van producenten van fonogrammen om de reproductie van hun fonogrammen toe te staan of te verbieden onvoorwaardelijk zijn geformuleerd, voorziet de richtlijn in een aantal beperkingen en restricties op het auteursrecht en de naburige rechten, die de lidstaten in hun nationale recht kunnen opnemen.³ Die mogelijkheid kan evenwel niet worden opgevat als de toestemming om beperkingen of restricties in te voeren waarin niet is voorzien of om de reikwijdte van bestaande beperkingen uit te breiden op grond dat dit geen ongunstige invloed heeft op de normale exploitatie van het werk of ander materiaal, of op de legitieme belangen van de houders van de exclusieve rechten.

Ten vierde wijst de advocaat-generaal met betrekking tot de in richtlijn 2001/29 opgenomen beperking ten aanzien van citaten erop dat een citaat slechts geoorloofd is als het aan bepaalde voorwaarden voldoet. Het citaat moet met name bedoeld zijn om een soort dialoog aan te gaan met het geciteerde werk, het geciteerde fragment moet in het citerende werk worden opgenomen zonder te worden vervormd en het citaat moet tot slot zijn bron vermelden, met inbegrip van de naam van de auteur. Volgens de advocaat-generaal voldoen *sampling* in het algemeen en het gebruik van het fonogram dat in het hoofdgeding aan de orde is in het bijzonder niet aan deze voorwaarden. Bij de *samplingtechniek* versmelten de fragmenten van andere fonogrammen immers met de nieuwe werken als onlosmakelijke en onherkenbare onderdelen daarvan. Bijgevolg is de advocaat-generaal van mening dat **de beperking ten aanzien van citaten niet van toepassing is wanneer een fragment van een fonogram is opgenomen op een ander fonogram zonder de klaarblijkelijke bedoeling interactie tot stand te brengen met het eerste fonogram en zodanig dat het niet van de rest van het nieuwe fonogram te onderscheiden is**.

Ten vijfde verduidelijkt de advocaat-generaal aangaande de speelruimte waarover de lidstaten beschikken wanneer zij de bepalingen van richtlijn 2001/29 betreffende de exclusieve rechten en de beperkingen op die rechten in hun nationale recht omzetten, dat die rechten onvoorwaardelijk zijn geformuleerd en dat de lidstaten verplicht zijn deze in hun nationale recht te beschermen. Bijgevolg **kunnen die rechten uitsluitend worden beperkt door de toepassing van de beperkingen en restricties waarin die richtlijn op uitputtende wijze voorziet**. De lidstaten blijven echter vrij in de keuze van de middelen die zij passend achten om die verplichting na te komen.

Ten slotte constateert de advocaat-generaal in verband met de eventuele voorrang van de vrijheid van kunsten op het exclusieve recht van fonogramproducenten dat **het uitsluitende recht van die producenten om de reproductie van een gedeelte van hun fonogrammen toe te staan of te verbieden in geval van gebruik ervan voor *sampling*, niet in strijd is met die vrijheid, zoals die in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie is verankerd**. Het auteursrecht en de naburige rechten geven hun houders een monopolie op zaken met een

³ Het gaat met name om de beperking ten aanzien van het citeren en die ten aanzien van het gebruik voor karikaturen, parodieën of pastiches.

intellectueel karakter en kunnen de uitoefening van bepaalde grondrechten beperken, met name de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van kunsten. Bovendien wordt de intellectuele eigendom zelf beschermd als grondwettelijk eigendomsrecht. Deze rechten moeten derhalve tegen elkaar worden afgewogen. Volgens de advocaat-generaal betekent de verplichting om voor een gebruik als in het hoofdgeding een licentie te verkrijgen niet dat de vrijheid van kunsten wordt beperkt in een mate die de normale eisen van de markt overschrijdt.

NOTA BENE: De conclusie van de advocaat-generaal bindt het Hof van Justitie niet. De advocaten-generaal hebben tot taak, in volledige onafhankelijkheid het Hof een juridische oplossing te bieden voor het concrete geschil. De rechters van het Hof beginnen vandaag met de beraadslagingen over het arrest, dat op een latere datum zal worden gewezen.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) wordt gepubliceerd op de website CURIA op de dag waarop de conclusie wordt genomen.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106